

Avesta Whiskysällskaps provning nr 26 2007-10-05

Sammanfattning

Text: Arne Hellberg. Foto: Arne Hellberg

Föreningens sjätte provning för året genomfördes i Masarnas lokal i Avesta.

Provningsledare var vår hedersgäst Stewart Laing, från den oberoende buteljeringsfirman Douglas Laing. Antal deltagare var 64 på plats samt 4 som valt att ta småflaskor samt några anmälda som tyvärr inte dök upp..

Generell information

Styrelsen hälsade deltagarna välkomna och informerade om följande

- SWF buteljering 2007: Kort statusrapport och preliminär information om tilldelning.
- AWS Provning 27: Kort info, inbjudan kommer ut senare under oktober.

Föredrag och Provning

Ordförande Hans Sundquist, lämnade order till Stewart Laing.

Stuart presenterade sig själv och pratade på med en tydlig men ändå lättförståelig skotsk dialekt.

Företaget Douglas Laing

Stewart förklarade att han är 50% av företaget Douglas Laing. Den andra delen är hans bror Fred. Det var hans far Douglas som startade företaget 1947. Fadern hade en bra näsa och han gick till destillerierna efter arbetet och köpte upp 500 gallons whisky här och där.

Stewart började sin bana genom att arbeta för ett annat whiskyföretag. Hans far tyckte att det var bättre att de lärde sig och gjorde sina misstag på bekostnad av ett annat företag. Stewart började arbeta för Ballentines och hans bror arbetade med White Horse. Efter ett tag när det gjort sina misstag började de i faderns företag. Det är fortfarande ett litet familjeföretag.

Man arbetade mycket med att skapa och sälja blended whisky till Sydamerika. Några märken de har är 'House of Scots' och 'John Player Special'. Man fick ett avtal med 'Duty Free Shoppers' på den japanska marknaden. Allt gick väl till 1990-talet. 1996 kollapsade marknaden i Asien och man befann sig i läget där man hade mycket whisky i lager för blended whisky men ingen marknad att sälja den på. Man började då vända sig mot single malt marknaden.

Stewart berättade att han också arbetat hos Bruichladdich (som då ägdes av en farbror, vilken också ägde destilleriet Bladnoch). Om någon stöter på en Bruichladdich från 1966 så var Stewart inblandad i processen.

Innan vi provar den första whisky berättade Stewart att skillnaden mellan de tre serierna som vi ska prova ligger bland annat i ålder och styrka. Douglas Laings buteljeringar är alla gjorda utan färgtillsats och utan kylfiltrering. Kylfiltrering tar bort enzymer, fetter och proteiner.

Destillerierna skapar buteljeringar av blandningar från 100 fat eller fler. Douglas Laings buteljeringar använder mycket färre fat per buteljering.

Stewart ledde provningen av den första whiskyn för dagen.

Han gav oss också ett tips där man ska behålla whiskyn i munnen, innan man sväljer de, så många sekunder som den är år gammal.

Denna Bruichladdich fungerar väldigt väl för blended whisky. Har en rökighet på omkring 4-5 ppm.

Bruichladdich 11 år

	<table><tr><td>Buteljeringsserie:</td><td>Provenance (Winter destillation)</td></tr><tr><td>Destillerad:</td><td>1993 (vinter)</td></tr><tr><td>Buteljerad:</td><td>2004 (vår)</td></tr><tr><td>Ålder:</td><td>11 År</td></tr><tr><td>Alkoholhalt:</td><td>46%</td></tr><tr><td>Fatlagring:</td><td>Från två refill Bourbon hogshead-fat</td></tr></table>	Buteljeringsserie:	Provenance (Winter destillation)	Destillerad:	1993 (vinter)	Buteljerad:	2004 (vår)	Ålder:	11 År	Alkoholhalt:	46%	Fatlagring:	Från två refill Bourbon hogshead-fat
Buteljeringsserie:	Provenance (Winter destillation)												
Destillerad:	1993 (vinter)												
Buteljerad:	2004 (vår)												
Ålder:	11 År												
Alkoholhalt:	46%												
Fatlagring:	Från två refill Bourbon hogshead-fat												

Marknadsföring och rykten

Stewart berättade hur rykten kan påverka en marknad. I Asien spreds ett rykte att Konjak fungerade som afrodisiaka medan Whisky å andra sidan hade motsatt effekt. De franska marknadsförarna hade en god tid av ökad försäljning på bekostnad av whiskyn. Whiskyn hade till slut ca 10% av försäljningen jämfört med den frö Konjak. Senare kom det ut en undersökningsrapport som visade på att whisky var den renaste drycken medan Konjaken misslyckade helt. Försäljningen av Konjak kollapsade och whiskyn tog över så att förhållandet blev omvänt.

Nya marknader

Han talade också om de nya BRIC länderna, där BRIC står för Brasilien, Ryssland, Indien och Kina.

På dessa marknader stiger efterfrågan rejält och destillerierna har inte lika länge samma intresse att sälja whisky till blenders och oberoende buteljerare eftersom efterfrågan på deras egen whisky är enorm, single som blend.

Douglas Laing har lager och goda kontakter men han tror att andra företag kan få det svårt att få tag på whisky att lagra. Stewart ser detta år som det första av flera med brist av whisky jämfört vad marknaden efterfrågar.

Nu var det dags att prova dagens andra whisky.

Caol Ila 21 år

	<table><tr><td>Buteljeringsserie:</td><td>Old Malt Cask (Single Cask)</td></tr><tr><td>Destillerad:</td><td>1985 (April)</td></tr><tr><td>Buteljerad:</td><td>2007 (Januari)</td></tr><tr><td>Ålder:</td><td>21 År</td></tr><tr><td>Alkoholhalt:</td><td>50%</td></tr><tr><td>Flaska/Antal:</td><td>en av 327 flaskor</td></tr><tr><td>Fatlagring:</td><td>Från ett refill Bourbon hogshead-fat</td></tr></table>	Buteljeringsserie:	Old Malt Cask (Single Cask)	Destillerad:	1985 (April)	Buteljerad:	2007 (Januari)	Ålder:	21 År	Alkoholhalt:	50%	Flaska/Antal:	en av 327 flaskor	Fatlagring:	Från ett refill Bourbon hogshead-fat
Buteljeringsserie:	Old Malt Cask (Single Cask)														
Destillerad:	1985 (April)														
Buteljerad:	2007 (Januari)														
Ålder:	21 År														
Alkoholhalt:	50%														
Flaska/Antal:	en av 327 flaskor														
Fatlagring:	Från ett refill Bourbon hogshead-fat														

Stewart anser att denna Caol Ila är typisk från Islay med lagom rökighet och torvsmak. Man kan också beskriva den som maritim då man finner havs och salt toner i den.

Han berättade om förbudstiden i USA och hur Laphroaig var den enda whiskyn som såldes i landet då den betecknades som medicin och förklarade att Kennedy-klanens rikedom är uppbyggd av bl a rikedomar från försäljningen av skotsk whisky.

Stewart var en mycket intressant föreläsare då han hoppade i tid och rum mellan berättelser om whiskyindustrin, marknader och familjen i en salig blandning.

Han berättade nu om tiden på destillerier, hur man på morgonskiftet gick till arbetet vid 7-toden på morgonen medan det fortfarande var mörkt ute, där de var "tillåtna" att test lite Cask Strength whisky innan man började arbeta. Skattefogden brukade se mellan fingrarna med detta då det ansågs vara bättre att de hade kontroll över vad som konsumerade på detta sätt än att det skulle smyggas med det. Stewart förklarade att de visst tog lite på morgonen (ca 10-12 cl), men även lite under dagen och att lite tog man med sig hem. Skattmasen kände inte till alla knep trots allt.

Stewart förklarade att om han kommer tillbaka till Avesta för ytterligare en provning ska han ta med en Port Ellen att avsluta den med. [\[AWS notering: Styrelsen har noterat detta och om vi planerar in fler provningar med Stewart ska vi påminna honom\].](#)

Någon frågade hur det ser ut med Port Ellen i deras lager. Stewart förklarade att han kommer att vara död och begravnen innan Douglas Laing får slut på Port Ellen och han har inte tänkt lämna oss på länge än.

Vilka som nu köper gammal whisky

Stewart återkom till BRIC-länderna, och tog som exempel Ryssland där det finns många människor som har mycket pengar och också vill spendera dem på dyra saker. De vill heller inte dricka vodka, vilket anses vara en dryck för vanliga människor.

Han kunde berätta att han numera är världsrekordinnehavare. Han har, för en rysk kunds räkning, köpt världens dyraste whiskyflaska. Det var en 1850 års Bowmore som bjöds ut på auktion. Efterhand som buden blev högre blev det bara två budgivare kvar, och han insåg efter ett tag att han bjöd mot det japanska företaget Suntory (som numera äger Bowmore). Stewart förklarade att det var trevligt att spendera någon annans pengar. När han hade nått den gräns som kunden givit honom kontaktade han kunden som sade "go for it" (ungefär "kör på" på svenska). Stewart fick tillslut flaskan för £29 900 (vilket blir lite mer än 390 000 SEK). Han har också köpt en blended whisky från 1840 till samma klient för ett pris som gjorde den till dyraste blended whisky som sålts.

Stewart ville med detta som exempel visa på vilka det är som nu köper upp en hel del gammal whisky

Nu var det dags att prova nästa whisky.

Glenlivet 25 år

Buteljeringsserie:	Old Malt Cask (Single Cask)
Destillerad:	1980 (April)
Buteljerad:	2005 (Januari)
Ålder:	25 År
Alkoholhalt:	50%
Flaska/Antal:	en av 260 flaskor
Fatlagring:	Från ett refill Bourbon hogshead-fat

Stewart frågade om det var någon som visste vilket land som var först att dricka mer singel malt än blended whisky? Svaret var Italien.

Inköpta och borttappade fat

Stewart berättade om sin far, som gick till sina vänner destillericheferna och köpte whiskyfat för pengar som han bland annat fått in på att spela på hästar. För att skattemyndigheterna inte skulle få tag på dessa oskattade inkomster så använde han inte sitt riktiga namn på fatdokumenten. Hans far var noga med att skriva ner uppgifterna om faten i en liten svart bok. När hans far sedan helt oväntat gick och dog så tog det ett tag innan man saknade den lilla svarta boken, och man har fortfarande inte hittat på den. Stewart kan inte säga hur många, men det måste vara över 100 fat, som nu ligger i lager som ingen kan visa något ägarskap över.

Han förklarade också att om ägare till fat inte betalar sina löpande kostnader för faten kan destillerierna ta tillbaka dem som ersättning.

Hans mor fann för ett tag sedan ett kuvert från hans far där det fanns några noteringar vilket identifierade 15 fat whisky. De var lagrade his Diageo som var villiga att lämna ut faten som hade lagrats i ungefär 50 år. Tyvärr var 14 av dem inte användbara då innehållet hade hamnat under 40% och det därmed inte får kallas whisky. Ett fat låg på 54% och var fortfarande användbart. Man fick faktiskt då tillstånd att blanda två fat med 30% med fatet på 54% så man fick en blandning som låg på 41% av 49 årig whisky. Resten var de tvungna att förstöra.

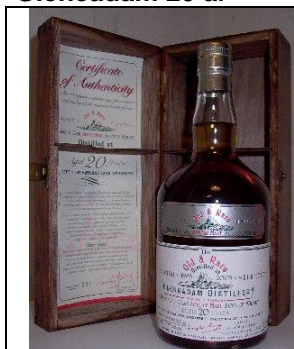
Vi tog här en kortare paus så att man kunde röra på sig, gå ut och få lite frisk luft o s v.

Efter pausen berättade Stewart att han började resa runt och hålla provningar för ungefär 13 år sedan. Då fanns det inga damer närvarande utan det var ett helt manligt område. Som den äkta skotte han är förklarade han att han verkligen uppmuntrar damernas intresse, det dubblar ju marknaden för whiskyn.

Han ville också passa på att tacka whiskyföreningar, som våran, för den hjälp och det intresse och kunskap de förmedlar. Ingen samlas på samma sätt för att prova exempelvis vodka.

Vi gick nu vidare till nästa whisky. Det är den yngsta buteljeringen i Platinum-serien och han anser att den är "äldre" än sina år. Här finner han bland annat cream caramel i smak och eftersmak.

Glencadam 20 år

Buteljeringsserie:	Old & Rare – Platinum (Single Cask)
Destillerad:	1985
Buteljerad:	2005
Ålder:	25 År
Alkoholhalt:	54,2%
Flaska/Antal:	flaskor nr 191 och 201 av 302 flaskor
Fatlagring:	Från ett refill Bourbon hogshead-fat

Hantering av fat

Stewart gav sedan exempel på hur man i samband med försök med olika fatlagringar haft 29-årig whisky som man lagrat sex månader på portvinsfat och sedan funnit att allt bara blivit vinäger. Det var bara att kasta fatet som annars hade varit värt runt £8000 (lite över 100 000 SEK).

När hans far köpte whisky så köpte han först fat, och han var noga med kvaliteten på faten, och lämnade dem sedan till destillerierna. Nuförtiden är det destillerierna som tillhandahåller faten.

Han poängterade att faten var viktiga och att man skulle välja sin buteljerare väl eftersom alla buteljerare inte har arbetat med samma kvalitet på faten.

Nästa whisky är en Inchgower vilken är en integrerad del av Bell's blended whisky.

Inchgower 38 år

	<table><tr><td>Buteljeringsserie:</td><td>Old & Rare – Platinum (Single Cask)</td></tr><tr><td>Destillerad:</td><td>1965</td></tr><tr><td>Buteljerad:</td><td>2003</td></tr><tr><td>Ålder:</td><td>38 År</td></tr><tr><td>Alkoholhalt:</td><td>50,4%</td></tr><tr><td>Flaska/Antal:</td><td>flaskor nr 406 och 410 av 432 flaskor</td></tr><tr><td>Fatlagring:</td><td>från ett first fill sherry butt-fat.</td></tr></table>	Buteljeringsserie:	Old & Rare – Platinum (Single Cask)	Destillerad:	1965	Buteljerad:	2003	Ålder:	38 År	Alkoholhalt:	50,4%	Flaska/Antal:	flaskor nr 406 och 410 av 432 flaskor	Fatlagring:	från ett first fill sherry butt-fat.
Buteljeringsserie:	Old & Rare – Platinum (Single Cask)														
Destillerad:	1965														
Buteljerad:	2003														
Ålder:	38 År														
Alkoholhalt:	50,4%														
Flaska/Antal:	flaskor nr 406 och 410 av 432 flaskor														
Fatlagring:	från ett first fill sherry butt-fat.														

Stewart berättade också hur färgen på whiskyn ibland kan få positiva effekter på försäljningen. Han berättade att det i USA uppstod ett intresse för ljusare eller ofärgad whisky. Det var ofta damerna som handlade whiskyn till hemmet och för dem uppstod en koppling mellan ljus (light) färg och styrkan. Man antog att ljusare whisky var svagare och även innehöll färre kalorier. Detta var ju inte korrekt men det ökade försäljningen för de som likt Douglas Laing inte använder färgtillsatser.

Stewart fick en fråga om de använder romfat för lagring. Han förklarade att de blir mer och mer populära och att romfaten passar bra med Islay-whisky.

Som ett extra tillägg hade Stewart ytterligare en whisky från Platinum-serien att prova av. Det var en 28-årig Caol Ila, vilket Stewart ville poängtera att detta var ovanligt eftersom man normalt finner Caol Ila i spannet mellan 10 – 24 år. Och denna är äldre.

Caol Ila 28 år

Bild saknas tyvärr	<table><tr><td>Buteljeringsserie:</td><td>Old Malt Cask (Single Cask)</td></tr><tr><td>Destillerad:</td><td>1979</td></tr><tr><td>Buteljerad:</td><td>----</td></tr><tr><td>Ålder:</td><td>28 År</td></tr><tr><td>Alkoholhalt:</td><td>54,6%</td></tr><tr><td>Flaska/Antal:</td><td>----</td></tr><tr><td>Fatlagring:</td><td>----</td></tr></table>	Buteljeringsserie:	Old Malt Cask (Single Cask)	Destillerad:	1979	Buteljerad:	----	Ålder:	28 År	Alkoholhalt:	54,6%	Flaska/Antal:	----	Fatlagring:	----
Buteljeringsserie:	Old Malt Cask (Single Cask)														
Destillerad:	1979														
Buteljerad:	----														
Ålder:	28 År														
Alkoholhalt:	54,6%														
Flaska/Antal:	----														
Fatlagring:	----														

Lagavulin

Stewart förklarade att de aldrig har haft något fat med Lagavulin. Allt har använts till egen buteljering eller till blendedindustrin. En Lagavulin från 80-talet skiljer sig från en från 90-talet. Skillnaden uppstod då man har snabbat upp processen och att man bör prova dem båda för att se vilken man föredrar.

Stewart berättar och vi lyssnar

Stewart fick frågan om hur mycket Douglas Laing har i lager och Stewart undvek mycket vant att ge ett svar på den frågan. Han förklarade att han och han bror brukar i regel smaka av sex whiskyfat varje morgon för att bestämma vad de ska använda de faten till. Han säger att morgonen, före frukost, är bästa tiden att dricka whisky eftersom du så inte hunnit få in några andra smaker i munnen.

Stewart avslutade provningen med att poängtera vad Douglas Laing står för, Kvalitet, Tradition och Arv.

Föreningen tackade Stewart för besöket och föredraget och han fick som minne en mörksugga att ta med sig hem.

Omröstningsresultat:

Vi frågade som vanligt efter vilken whisky som deltagarna hade som favorit. Den extra whiskyn som Stewart avslutade med ingick inte i omröstningen. Resultatet blev,

Prov 1	Bruichladdich 11 år	0 röster
Prov 2	Caol Ila 21 år	18 röster
Prov 3	Glenlivet 25 år	16 röster
Prov 4	Glencadam 20 år	26 röster
Prov 5	Inchgower 38 år	5 röster

En klar seger för **Glencadam** med Caol Ila och Glenlivet ungefär i samma nivå delad andraplats.

Lotteri och avslutning

Priser vid lotteriet var denna gång bland annat en whiskybok.

Då detta var en kvällsprovning på en vardag så ingick inget materbjudande denna gång så provningen avrundades relativt snabbt den här gången. Jag (Arne) blev mycket positivt överraskad över kvaliteten på den whisky som provades och skulle nog vilja hålla den här provningen för en av de bättre i föreningens historia.

Douglas Laing

Buteljerarfakta: Douglas Laing & Co

Ägare: Fred Laing, Stewart Laing
Startår: 1948
Säte: Glasgow, Skottland

Douglas Laing är ett oberoende företag som säljer och marknadsför blended whisky samt buteljerar också såväl single malt som single grain whisky.

Kort historik:

Douglas Laing & Co är en oberoende buteljerare som ledas av bröderna Fred and Stewart Laing. Firman grundades av deras far, Douglas Laing, 1948. Fadern köpte upp fat från destillerier och byggde med tiden upp en anseelig samling av lagrad whisky. Skapandet och försäljning av blended whisky med utgångspunkt från dessa fat startades. 1998 började bröderna också med single malt med serien *Old Malt Cask*.

Man har också ett systerföretag *Douglas McGibbon's* som har en serie kallad *McGibbon's Golf Range* och även står för serien *Provenance*.

Bland märken för blended whisky hos Douglas Laing & Co finns bland annat, *King of Scots*, *John Player Special*, *Douglas XO*, *Langside*, *House of Peers* och *Glen Drumm*.

Buteljeringsserier

Douglas Laing & Co har tre serier med buteljeringar av maltwhisky där inriktningen skiljer dem åt. De använder sig inte av kylfiltrering eller färgtillsatser i sina buteljeringar.

En serie har namnet '**Provenance**'. Här vill man bland annat lyfta fram skillnaden när en destillering görs. Alla buteljeringar anger därför om de är gjorda på våren, sommaren, hösten eller vintern. Serien innehåller ofta yngre utgåvor och kan komma från flera fat men dock maximalt tre. Serien buteljeras vid 46%.

Nästa serie har namnet '**Old Malt Cask**' vilken fokuserar på single cask buteljeringar och var först tänkt att bli en begränsad serie på 50 buteljeringar för att fira företagets 50-år, men serien har fortsatt och man har nu givit ut över 100 buteljeringar. Denna serie buteljeras vid 50%.

En annan serie heter '**Old & Rare, Platinum**'. Här ingår single cask till fatstyrka och mestadels riktigt gamla utgåvor. Flaskorna förpackas i trälådor med medföljande certifikat.

Man har även en serie "Clan Denny" som används för singel grain buteljeringar.

Källor och hänvisningar:

- "Skotsk Whisky - all om maltwhisky", Per Ellsberger 1999
- Noteringar från föreläsning av Stewart Laing, AWS provning 26.
- www.douglaslaing.com

Sammanställning över provad whisky:

Uppgifterna kommer från Systembolaget om inget annat anges.

Bruichladdich 11 år (1993) - Provenance	292 SEK (föreningens inköpspris, Maj 2007)
Denna utgåva finns inte i sortimentet	Alkoholhalt 46 %
Färg	notering saknas
Doft	notering saknas
Smak	notering saknas

Caol Ila 21 år (1985) – Old Malt Cask	761 SEK (föreningens inköpspris, Maj 2007)
Denna utgåva finns inte i sortimentet	Alkoholhalt 50 %
Färg	notering saknas
Doft	notering saknas
Smak	notering saknas

Glenlivet 25 år (1980) – Old Malt Cask	844 SEK (föreningens inköpspris, Maj 2007)
Denna utgåva finns inte i sortimentet	Alkoholhalt 50 %
Färg	notering saknas
Doft	notering saknas
Smak	notering saknas

Glencadam 20 år (1985) – Old & Rare, Platinum	761 SEK (föreningens inköpspris, Maj 2007)
Denna utgåva finns inte i sortimentet	Alkoholhalt 54,2 %
Färg	notering saknas
Doft	notering saknas
Smak	notering saknas

Inchgower 38 år (1965) – Old & Rare, Platinum	2159 SEK
Nr 82441 - Beställningssortiment	Alkoholhalt 50,4 %
Färg	notering saknas
Doft	notering saknas
Smak	notering saknas

Caol Ila 28 år	1929 SEK
Nr 82314 - Beställningssortiment	Alkoholhalt 54,6 %
Färg	notering saknas
Doft	notering saknas
Smak	notering saknas